

Pressmeddelande

DEN UNDERJORDISKA HIMLEN Surrealism i Moderna Museets samling

26 oktober 2024 – 11 januari 2026

I år, 2024, är det hundra år sedan den franske poeten och författaren André Breton skrev det första surrealistiska manifestet. Ut med det rationella och konventionella – in med det fantastiska och imaginära! "Den underjordiska himlen" är en djupdykning i Moderna Museets världsberömda surrealistisamling. Följ konst och tankar som inspirerat surrealismen, och det inflytande som rörelsen haft genom konsthistorien, in i vår egen tid. Utställningen omfattar omkring 200 verk ur samlingen och ett trettiotal inlån.

Surrealismen är en revolutionär litterär och konstnärlig rörelse – inte en viss stil. Den vill göra människan fri från kulturella och sociala begränsningar. Individens undermedvetna är nyckeln till en annan bättre värld, bortom hämmande logik och förnuft.

- Surrealismens radikala hållning och hoppgivande kraft gör att den behållit sin relevans och fortsatt att förgrena sig genom konsthistorien. Rörelsen växer fram i en turbulent, dynamisk tid som på många sätt speglar vår egen, säger curator Lena Essling.

Drömmar och fria associationer

Surrealismen utvecklas parallellt på en rad platser i världen, i spåren efter det första och andra världskrigets fasor. Drömmar, slump, begär, fria associationer, ockultism och psykoanalys är några av de metoder och fenomen som är kopplade till strömningen.

Surrealismen har föregångare bland 1500-talets mästare – så som Giuseppe Archimboldo och Hieronymus Bosch – och ett nära släktskap med 1910-talets dadaism. André Breton och hans aktivistiska krets i 1920-talets Paris sätter ord på rörelsens gränsöverskridande ambitioner, som sedan fortsätter att utvecklas.

Surrealismens evolution

"Den underjordiska himlen" bjuder in besökarna till en resa genom surrealismens ständigt pågående evolution. Utställningen omfattar närmare 200 verk ur Moderna Museets samling och cirka 30 inlån från andra konstsamlingar, bibliotek och arkiv, med särskild inriktning på film, litteratur och scenkonst.

Här finns den klassiska surrealismens viktigaste konstnärer, såsom Claude Cahun, Wifredo Lam, Renée Magritte, Meret Oppenheim, Francis Picabia, Man Ray och Toyen. Bland svenskar som stod i kontakt med 1920-talets Paris, märks bland andra Gösta Adrian-Nilsson, Eric Grate, Erik Olson och Anna Riwkin. Från senare generationer konstnärer möter vi till exempel Leonora Carrington, Maya Deren, Jan Håfström, Graciela Iturbide, Robert Rauschenberg, David Alfaro Siqueiros, Dorothea Tanning samt 1960-talets konceptkonst och Fluxusrörelsen.

Närmast vår egen tid presenteras bland annat Agnieszka Polskas AI-genererade videoverk , Tarik Kiswansons hypnotiska skulpturer, Thale Vangens organiska objekt och Fatima Moallims automatistiska linjeteckning.

Utställningens titel är hämtad från texter av de franska poeterna Jean Genet och Roger Gilbert-Lecomte. Begreppet surrealism definieras av André Breton i 1924 års manifest som hur dröm och liv sammanförs till en sannare verklighet – på franska, "sur-réalité".

Curator är Lena Essling, intendent Moderna Museet.

Pressmaterial och kontakt

Vänligen, ladda ned bilder från pressrummet. (Pressbilder från själva utställningen kommer att bli tillgängliga den 24 oktober). Väggtexter och verkstexter mejlas efter förfrågan.

Kontakt: Annika Hansson Wretman, press@modernamuseet.se, 070 952 23 62